

Tasviriy san'at

2-sinf

Umumiy oʻrta ta'lim maktablari uchun darslik

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi ilmiy-metodik kengash tomonidan tavsiya etilgan.

Toshkent - 2023

UOʻK 75(075.3) **КВК** 84.14я72 I-81

R.R.Ismailova

Tasviriy san'at. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 2-sinf uchun darslik / R.R.Ismailova. – Toshkent: "Novda Edutainment" nashriyoti, 2023. – 64 b.

Tagrizchilar:

- **G.Amrulloyeva** Toshkent shahri 205-umumiy oʻrta ta'lim maktabi oliy toifali boshlangʻich sinf oʻqituvchisi;
- O.Yevstafeva MMTV tasarrufidagi PMTIDUM oliy toifali boshlangʻich sinf oʻqituvchisi.

Shartli belgilar:

Chizing

Savollarga javob bering

Qarang

O'qituvchi bilan o'rganing

© R.R.Ismailova

^{© &}quot;Novda Edutainment", 2023

Aziz oʻquvchi!

Bu oʻquv yilida tasviriy san'at darslarida siz bilan birga ajoyib ranglar olamini kashf etish, taniqli rassomlar va ularning asarlari bilan tanishish, chizishning yangi, qiziqarli usullarini oʻrganishda davom etamiz. Bizni oʻrab turgan olamni qogʻozda qanday tasvirlashni oʻrganishni davom ettirib, birgalikda tasavvur va ijodkorlikni rivojlantiramiz.

Sizga muvaffaqiyat tilaymiz!

Oʻquv yilida sizga quyidagilar kerak boʻladi:

- 1. Rasm daftari (36 varaqli) 1 dona;
- Oddiy qalam 1 dona;
- 3. O'chirg'ich 1 dona;
- 4. Rangli galamlar 1 guti;
- 5. Akvarel boʻyoqlari 1 quti;
- 6. Guash boʻyoqlari 1 quti;
- 7. Moʻyqalamlar 1 toʻplam;
- 8. Suv uchun stakan 1 dona;
- 9. Tish cho'tkasi 1 dona;
- 10. Nam salfetkalar 1 qadoq;
- 11. Naychalar 4 dona;
- 12. Yengchalar 1 juft.

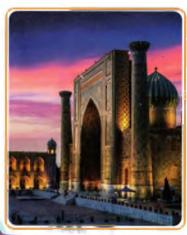
Vatanimiz - O'zbekiston

Oʻzbekiston – yiliga 300 kun quyosh charaqlab turadigan issiq va mehmondoʻst oʻlka. Tabiat mamlakatimizni ajoyib goʻzallik bilan siylagan.

Mamlakatimiz betakror me'morchilik inshootlariga ega. Qadimiy me'moriy ansambllar va yangi davr me'morchiligi O'zbekiston aholisi va mehmonlarining ko'zini quvontiradi.

Oʻzbekiston hunarmandchilik namunalari bilan butun dunyoga mashhur.

- Oʻzbekiston nimalari bilan dunyoga mashhur?
- Siz qaysi shahar yoki qishloqda yashaysiz?
- Nima uchun oʻz oʻlkangizni yaxshi koʻrasiz?
- Siz qanday diqqatga sazovor joylarni bilasiz?

Rasm daftaringizga "Mening O'zbekistonim" mavzusida rasm chizing.

Kuz faslini tasvirlaymiz

Ushbu rasmlarga qarang. Ularda nima tasvirlangan?

Toʻgʻri, ularda kuz fasli tasvirlangan. Kuz doim yilning oʻziga xos mavsumi boʻlgan. Shoirlar unga atab she'rlar bagʻishlaydilar, bastakorlar musiqa bastalaydilar, rejissorlar oʻz filmlarida kuzgi manzaralarni tasvirlaydilar.

Bu – buyuk rassom Isaak Levitanning "Oltin kuz" deb nomlangan kartinasi.

Bu – Tatyana Skoroxodovaning "Kuzgi natyurmort" nomli kartinasi.

Rasm daftaringizga "Kuz" mavzusida rasm chizing.

Oltin kuz

Keling, kuz rasmini kuzgi yaproqlar bilan chizishga urinib koʻraylik.

Tulkicha

Ajoyib hayvonlar

Keling, barcha mallarang hayvonlarni eslaylik.

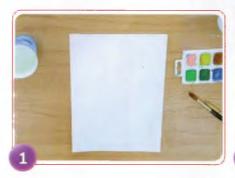

Yana qanday malla rangli hayvonlarni bilasiz? Rasm daftaringizga xohlagan bir malla rangli hayvon rasmini chizing.

Mevalar rasmini chizamiz

Keling, siz bilan nok rasmini chizishga harakat qilamiz. Nok qanday ranglarda boʻlishini eslang? Uning ta'mi qanday? Endi topshiriqqa oʻtamiz.

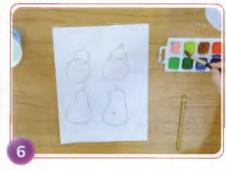

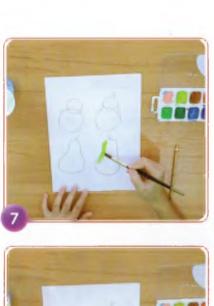

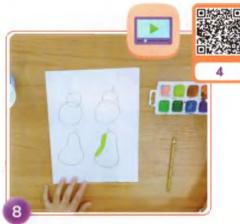

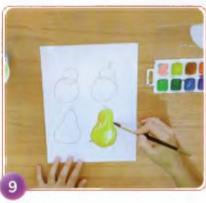

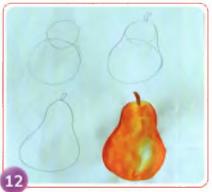

Hosil yig'im-terimi

Kuz – hosil yigʻim-terimi davri. Fermer va dehqonlar sabzavot, meva, don hosilini yigʻib oladilar.

Rasm daftaringizga hosil terimiga bagʻishlangan rasm chizing.

FARGONA VILOYATI
RISHTON TUMANI
MAKTABGACHA VA MAKTAB
TA'LIMI BO'LIMI
22-LIMI IMIV

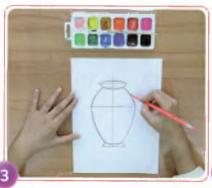
33-UMUMIY ORTA TA LIM MAKTABI

Sopol xumcha

18

@ELEKTRON_DARSLIKBOT dan yuklab olindi.

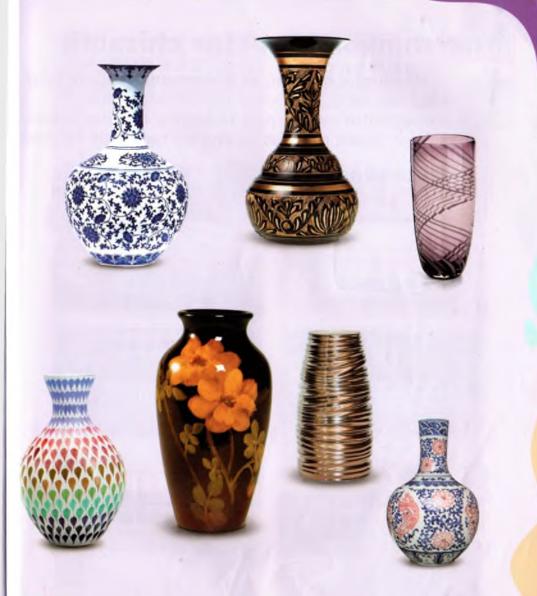

ljodiy tasavvur

Qarang, san'at olami qanchalik hayratlanarli. Oldingi darsda siz sopoldan yasalgan guldon rasmini chizdingiz. Endi ushbu darsda berilgan rasmlarga qarang. Bulardan tashqari yana qanday shaklda, rangda va qanday naqshli guldonlar boʻlishi mumkinligini oʻylab koʻring.

Oʻzingiz guidon oʻylab topib, rasmini daftaringizga chizing.

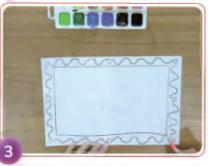
Naqshinkor bezaklar chizamiz

Naqshinkor bezaklar, ya'ni ornament – bu g'ayrioddiy naqsh turi bo'lib, u birin-ketin takrorlanadigan turli elementlardan tashkil topadi. Naqshinkor bezaklar, asosan, kitoblar, esdalik sovgʻalari va binolarni bezatishda ishlatilad

Naqshinkor bezaklar

Naqsh turlarini diqqat bilan koʻrib chiqing. Bu naqshlar qanday shakl va elementlardan tashkil topgan? Ushbu naqshlarda qanday ranglar bor?

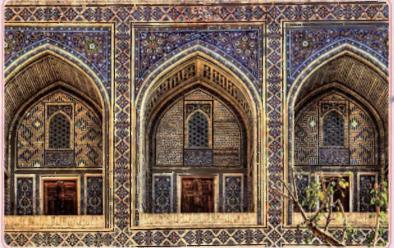

Quyidagi rasmda Samarqanddagi qadimiy obidaga tushirilgan naqsh tasvirlangan. Unda qanday naqsh elementlaridan foydalanilgan?

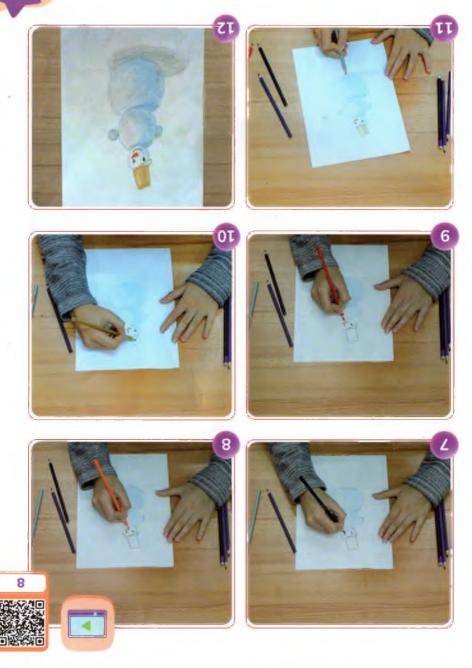
Ushbu arkalarda qanday naqsh elementlari ishlatilgan?

O'zingiz biror-bir naqshinkor bezak o'ylab toping va uni rasm daftaringizga chizing.

AsiQ

Qish mavsumi

Qish mavsumiga bagʻishlangan rasmlarga qarang.

Ularda nima tasvirlangan? Oʻlkamizda qish qanday boʻlishini gapirib bering.

Rasm daftaringizga "Qish mavsumi" mavzusida rasm chizing.

Archa o'yinchoqlari

Keling, rasmlarni koʻrib chiqamiz.

Rasmda nimalar tasvirlangan? Ushbu archa oʻyinchoqlari qanday ranglarda? Oʻyinchoqlar qanday naqshlar bilan bezatilgan? Ulardan qaysi biri sizga koʻproq yoqdi?

Oʻzingiz biror oʻyinchoq oʻylab topib yoki yuqoridagi rasmlar ichidan yoqtirgan oʻyinchogʻingizni tanlab, rasm daftaringizga chizing.

Yangi yil archasi

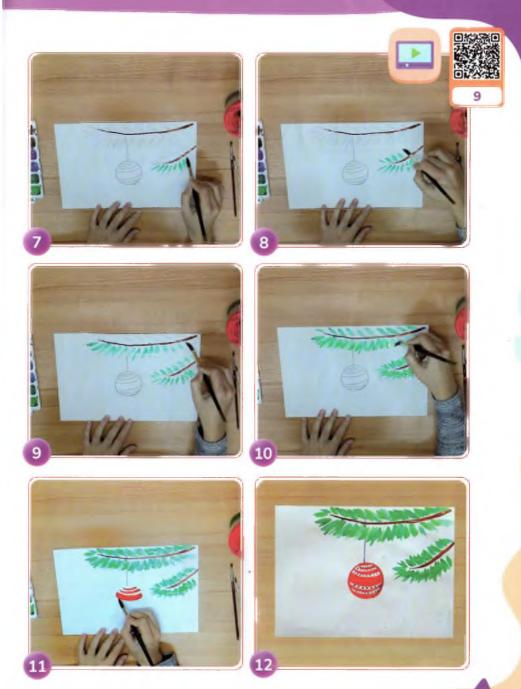

Naycha bilan rasm chizamiz

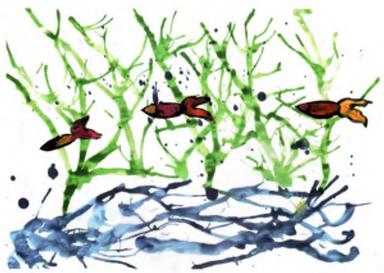
Tasavvur

Ushbu rasmlarga qarang. Ularda nima tasvirlangan?

Tasavvur qilgan biror rasmingizni naychalar yordamida rasm daftaringizga chizing.

Barmoqlar bilan rasm chizamiz

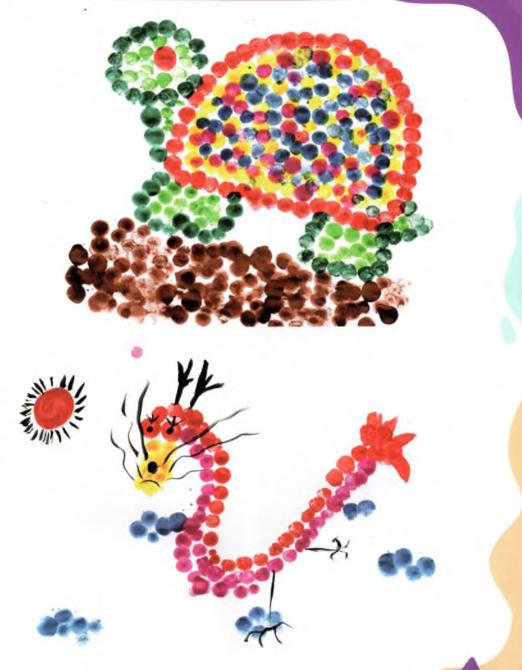
Berilgan rasmlar ichidan oʻzingizga yoqqanini tanlang. Uni "Barmoqlar bilan rasm chizish" usulida rasm daftaringizga chizing.

Buning uchun sizga quyidagilar kerak boʻladi:

- akvarel boʻyoqlari;
- maxsus stakan:
- nam salfetkalar;
- rasm daftari.

Chizishni boshlashdan oldin yengchalarni kiyib olishni unutmang!

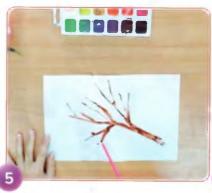
O'rik novdasi

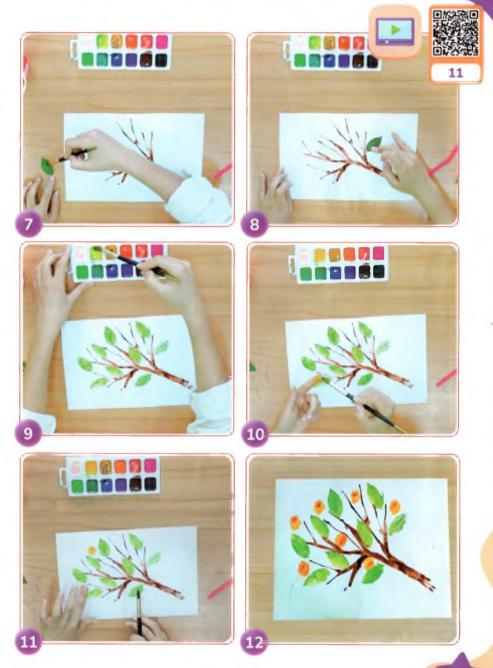

Lolalar

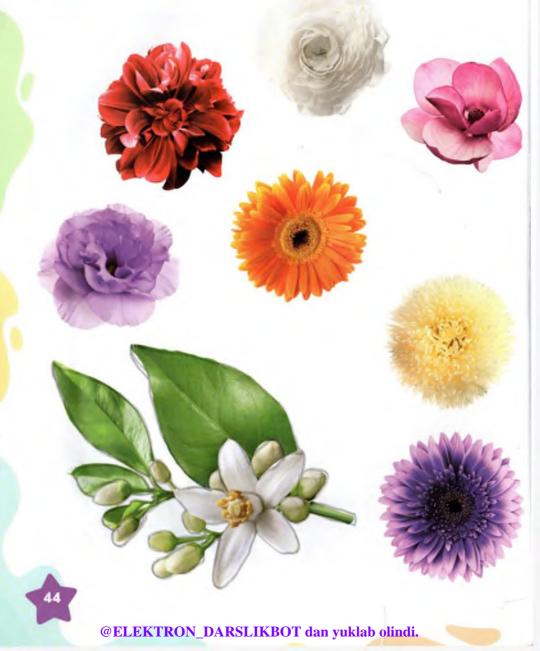

Gullar rasmini chizamiz

Gullardan oʻzingizga koʻproq yoqqanini tanlang va uni rasm daftaringizga chizing.

Onamga sovgʻa

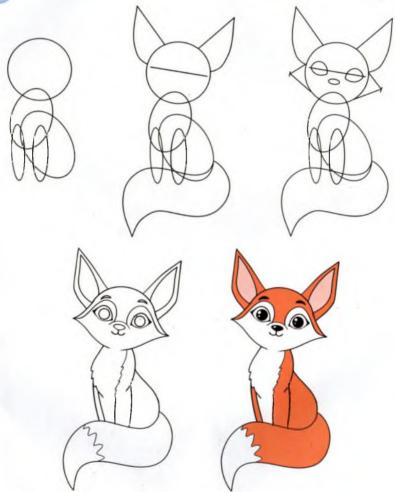

Namunaga qarab hayvonlar rasmini chizamiz

Namunalarni diqqat bilan koʻrib chiqing. Keling, tulki yoki ayiq rasmini chizishga harakat qilamiz.

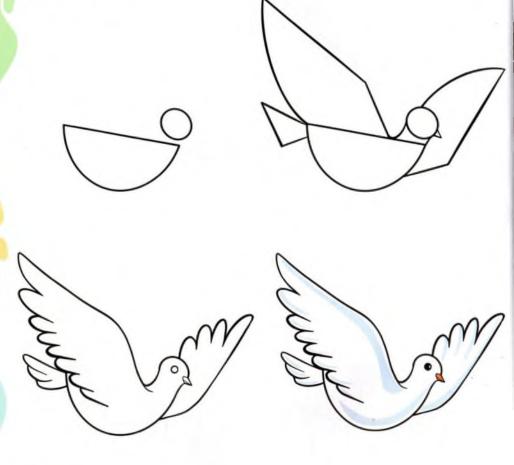

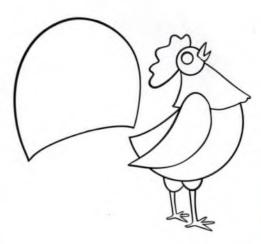
Namunaga qarab qushlar va parrandalar rasmini chizamiz

Namunalarni diqqat bilan koʻrib chiqing. Keling, kaptar yoki xoʻroz rasmini chizishga harakat qilamiz

Bahorgi qushlar

Koinot rasmini chizamiz

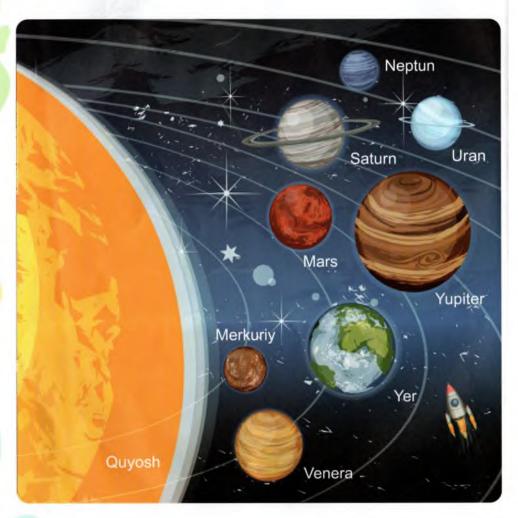

Quyosh sistemasi

Bu – Quyosh sistemasi. Quyosh sistemasining markazida Quyosh joylashgan. Bizning Yer sayyoramiz Quyosh sistemasidagi uchinchi sayyoradir.

Quyosh sistemasini rasm daftaringizga chizing.

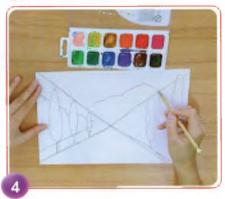

Manzara chizamiz

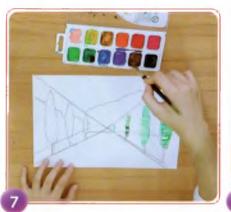

Issiq yoz

Mundarija

1-2-darslar. Vatanimiz – Oʻzbekiston	4
3-dars. Kuz faslini tasvirlaymiz	6
4-dars. Oltin kuz	8
5-dars. Tulkicha	10
6-dars. Ajoyib hayvonlar	12
7-dars. Mevalar rasmini chizamiz	14
8-dars. Hosil yigʻim-terimi	16
9-dars. Sopol xumcha	18
10-dars. ljodiy tasavvur	20
11-dars. Naqshinkor bezaklar chizamiz	22
12-dars. Naqshinkor bezaklar	24
13-dars. Qish	26
14-dars. Qish mavsumi	28
15-dars. Archa oʻyinchoqlari	30
16-dars. Yangi yil archasi	32
17-dars. Naycha bilan rasm chizamiz	34
18-dars. Tasavvur	36
19-dars. Barmoqlar bilan rasm chizamiz	38
20-dars. Oʻrik novdasi	40
21-dars. Lolalar	42
22-dars. Gullar rasmini chizamiz	44
23-dars. Onamga sovgʻa	46
24-dars. Namunaga qarab hayvonlar rasmini chizamiz	48
25-dars. Qushlar va parrandalar rasmini chizamiz	50
26-dars. Bahorgi qushlar	52
27-dars. Koinot rasmini chizamiz	
28-dars. Quyosh sistemasi	56
29-dars. Manzara chizamiz	58
30-dars. Issig voz	60

Darslik holati haqida ma'lumot

No	Oʻquvchining F. I. Sh	Oʻquv yili	Darslik olingan vaqtdagi holati	Sinf rahbarining imzosi	Darslik qaytarib berilgan vaqtdagi holati	Sinf rahbarining imzosi
1	Skromovao	32.03	yanai			
2			0			
3						
4						
5						
6						

Darslikni olish va oʻquv yili oxirida uni qaytarishda yuqoridagi jadval sinf rahbari tomonidan quyidagi mezonlarga muvofiq toʻldiriladi

Yangi	Darslikning holati a'lo darajada				
Yaxshi	Muqovasi butun, kitobning asosiy qismidan uzilmagan. Barcha sahifalar mavjud, butun, yirtilmagan, yelimi koʻchmagan				
Qoniqarli	Muqovasi ezilgan, shikastlangan, kitobning asosiy qismidan qisman ajralgan va foydalanuvchi tomonidan tiklangan. Qayta tiklash ishlari qoniqarli. Yirtilgan sahifalar yopishtirilgan, ba'zi sahifalari yirtilgan				
Qoniqarsiz	Muqovasiga chizilgan, kitobning asosiy qismidan toʻliq yoki qisman yirtilib, uzilgan, qoniqarli tiklangan. Sahifalari yirtilgan, ba'zi sahifalari yoʻq, boʻyalgan, ifloslangan, tiklash mumkin emas				

R.R.Ismailova

Tasviriy san'at. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 2-sinfi uchun darslik/ R.R.Ismailova. - Toshkent: "Novda Edutainment" nashriyoti, 2023. - 64 b.

UO'K 75(075.3) KBK 84.14972 I-81

ISBN 978-9943-9689-3-6

Ra'no Rustamovna Ismailova

Tasviriy san'at

2-sinf

Umumiy oʻrta ta'lim maktablari uchun darslik

"Novda Edutainment" Toshkent - 2023

Muharrirlar: Badiiy muharrir Musahhih Rassom Kompyuterda sahifalovchi

M.Mirsalikov, Sh.Muslimova

A.Sobitov M.Usmanova R.Ismailova

S.Kosyanenko

Nashriyot litsenziyasi Al №158. 03.07.2023-yilda original-maketdan bosishga ruxsat etildi. Bichimi 60×84/8. Kegli 16 n/shponli. "Arial" garniturasi. Ofset bosma usulida bosildi. Mashinada yengil bo'rlangan (Machine Finished Coated) 80 g/m² gog'oz. Shartli b.t. 8. Hisob-nashriyot t. 0,8. Adadi 626 913 nusxa. Buyurtma raqami 23-286. "O'zbekiston" NMIUda chop etildi.

